

INFORME SOBRE
**L'INICI DEL
CURS ESCOLAR
2021-22**

 **GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

Educació i Formació Professional

Esther Niubó, i la col·laboració de Gemma Lienas i Rocío García

Setembre 2021

CONTINGUT

DESCRIPCIÓ DE LA SITUACIÓ EDUCATIVA, EN XIFRES.....	3
1. ALUMNAT MATRICULAT CURS 2020-21	3
2. PERSONAL DOCENT I NO DOCENT.....	4
2.1. Personal d'atenció educativa	4
2.2. Manteniment de reforços COVID-19.....	5
2.3. Interins/es.....	6
3. CENTRES EDUCATIUS.....	6
3.1. Instituts escola.....	6
3.2. Escoles bressol.....	6
3.3. Centres d'alta complexitat (i nova catalogació)	7
3.4. Mòduls prefabricats (barracons)	7
4. ABANDONAMENT PREMATUR DELS ESTUDIS (18-24 ANYS).....	8
5. IDONEÏTAT	8
6. ALTRES CONSIDERACIONS	8
PLANIFICACIÓ EDUCATIVA	9
7. RÀTIOS	9
8. PLA D'EDUCACIÓ DIGITAL.....	9
9. PMOE (PLA DE MILLORA D'OPORTUNITATS EDUCATIVES)	10
10. MESURES DE PROTECCIÓ COVID-19.....	10
SITUACIÓ PRESSUPOSTÀRIA.....	12
11. INVERSIÓ EDUCATIVA I LIMITACIONS DE LA PRÒRROGA PRESSUPOSTÀRIA	12
12. FONDS EUROPEUS –NEXT GENERATION I REACT –EU (FEDER I FSE).....	13
VALORACIONS.....	15
13. REPTES PENDENTS I QUADRE DE FINANÇAMENT	15
13.1. Universalitat i gratuïtat de l'etapa educativa 0-3 anys.....	15
13.2. Cap a un sistema educatiu inclusiu	15
13.3. Emergència de salut mental en l'etapa d'educació secundària	16
13.4. Modernització i impuls de la FP, especialment de la Dual	16
13.5. Noves oportunitats.....	17
13.6. Nova catalogació dels centres educatius en funció de la seva complexitat.....	18
13.7. Millora de les competències lingüístiques en anglès	18
13.8. Digitalització amb equitat	18
13.9. Reducció de les desigualtats entre centres educatius	19
13.10. Pla de xoc social.....	19
13.11. Finançament de les escoles de música.....	19
13.12. Coeducació	20
13.13. Revertir l'infrafinançament de l'educació	20
13.14. Nova llei educativa d'àmbit estatal: LOMLOE i futura llei de FP	20
QUADRE DE FINANÇAMENT	21
CONCLUSIONS.....	22

DESCRIPCIÓ DE LA SITUACIÓ EDUCATIVA, EN XIFRES

1. ALUMNAT MATRICULAT CURS 2020-21

Previsions d'alumnes matriculats, 2020-2021

Catalunya

Alumnes matriculats

Ensenyaments	Estadística de l'Ensenyament 2019-2020				Previsions d'alumnes matriculats, 2020-2021			
	Total	Sector Públic	Sector Privat	Sector Privat concertat	Total	Sector Públic	Sector Privat	Sector Privat concertat
Règim general. Total	1.351.811	893.815	458.195	363.032	1.339.713	885.370	454.066	358.999
Educació infantil	291.596	194.611	96.985	67.464	287.146	191.648	95.498	66.206
Educació infantil 1r cicle*	78.244	49.536	28.708		77.749	49.260	28.488	
Educació infantil 2n cicle	213.352	145.075	68.277	67.464	209.398	142.388	67.010	66.206
Educació primària	479.958	325.314	154.644	147.912	467.795	317.058	150.737	144.179
Educació especial	7.456	3.318	4.138	0	7.300	3.249	4.051	0
Educació secundària obligatòria	331.681	214.379	117.302	112.470	333.135	215.318	117.817	112.964
Batxillerat	94.437	63.112	31.325	12.411	95.028	63.529	31.499	12.481
Cicles de formació professional	125.788	88.072	37.716	22.775	128.208	89.802	38.407	23.168
Cicles professionals de grau mitjà	62.905	46.711	16.194	11.337	64.489	47.888	16.602	11.586
Cicles professionals de grau superior	62.883	41.361	21.522	11.438	63.719	41.914	21.805	11.582
Programes de formació i inserció	6.999	5.009	2.189		7.200	4.767	2.133	
Plans de centres estrangers	13.896		13.896		13.900		13.924	
Règim especial. Total	138.913	111.546	27.346		137.563	109.036	28.527	
Règim especial. Ensenyaments reglats	79.241	66.895	12.325		80.234	67.289	12.944	
Ensenyaments de música (elementals, no reglats)	64.888	49.316	15.572		62.573	46.605	15.968	
Ensenyaments de música (professional)	3.802	3.283	519		3.812	3.323	489	
Ensenyaments de música (superior)	1.432		1.432		1.445		1.445	
Ensenyaments de dansa (elementals, no reglats)	9.245	1.777	7.468		9.994	1.673	8.321	
Ensenyaments de dansa (professional)	353	309	44		334	293	41	
Ensenyaments de dansa (superior)	119	119			111	111		
Art dramàtic	454	304	150		443	295	148	
Arts plàstiques i disseny	5.216	4.665	551		5.244	4.858	385	
Cicles d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà	1.453	1.248	205		1.481	1.312	169	
Cicles d'arts plàstiques i disseny de grau superior	3.763	3.417	346		3.763	3.547	217	
Ensenyaments superiors de disseny	2.398	1.465	933		2.450	1.500	950	
Conservació i restauració de béns patrimonials	140	140			148	148		
Ensenyaments esportius (mig i superiors)**	2.052	1.354	677		2.510	1.730	780	
Escoles oficials d'idiomes***	48.814	48.814			48.500	48.500		
Formació d'adults	66.738	65.694	1.044		67.200	66.000	1.200	
Ensenyaments a distància	39.384	23.090	16.294		42.920	26.620	17.300	
Cicles de FP de grau mitjà	7.845	3.692	4.153		9.000	4.300	4.700	
Cicles de FP de grau superior	21.055	8.914	12.141		23.600	11.000	12.600	
Batxillerat	1.916	1.916			1.880	1.880		
Preparació PAU	327	327			340	340		
Cursos i proves	3.057	3.057			2.900	2.900		
Idiomes	1.880	1.880			1.800	1.800		
Formació d'adults (GES)	3.304	3.304			3.400	3.400		
Total Alumnes matriculats	1.596.846	1.071.055	486.585	363.032	1.587.395	1.060.406	483.793	358.999

Font: Departament d'Educació, Estadística de l'Ensenyament, 2018-2019. Previsions d'alumnes de l'Estadística de l'Ensenyament, 2019-2020

* Alguns centres d'infantil 1r cicle reben finançament públic mitjançant subvencions.

** Matriculats primer període.

*** Resultats provisionals.

Preveiem que el proper curs escolar 2021-22 es matriculin uns 1.200.000 alumnes, fet que suposaria una reducció respecte el curs anterior, com a conseqüència del decreixement del nombre d'alumnat en educació infantil i primària.

2. PERSONAL DOCENT I NO DOCENT

Personal docent dels centres docents públics del Departament d'Educació. Catalunya. 2020-2021

Personal docent dels centres docents públics del Departament d'Educació a Catalunya l'any 2020-2021

	Nombre			Distribució percentual		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Mestres d'educació infantil i primària	30.811	4.923	35.734	86,2	13,8	100,0
Professors d'ensenyaments secundaris, d'escoles oficials d'idiomes, i d'arts plàstiques i disseny	20.826	11.658	32.484	64,1	35,9	100,0
Professors tècnics de formació professionals i mestres de taller d'arts plàstiques i disseny	1.718	1.861	3.579	48,0	52,0	100,0
Altres cossos i categories	570	175	745	76,5	23,5	100,0
Total personal docent	53.925	18.617	72.542	74,3	25,7	100,0

Font: Base de dades del personal del Departament d'Educació.

Personal del Departament d'Educació. Personal d'administració i serveis. Catalunya. 2020-2021

Personal d'administració i serveis del Departament d'Educació a Catalunya l'any 2020-2021

	Nombre			Distribució percentual		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Serveis administratius*	798	272	1.070	74,6	25,4	100,0
Centres docents	6.376	1.033	7.409	86,1	13,9	100,0
Serveis educatius no docents*	438	64	502	87,3	12,7	100,0
Total personal d'administració i serveis	7.612	1.369	8.981	84,8	15,2	100,0

Font: Base de dades del personal del Departament d'Educació.

*Dades provisionals

Font: <http://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/indicadors/personal-administracio-educativa/>

2.1. PERSONAL D'ATENCIÓ EDUCATIVA

CURS 2020-21:

- 844 professionals que han format part dels EAPS (Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica): 618 psicopedagogs/es, 105 fisioterapeutes i 121 treballadors/es socials. Ràtios (2019-20): psicopedagogs/es, 81; fisioterapeutes, 38; treballadors/es socials, 246 alum/professional.
- 33 professionals repartits per tot el territori al CRETDIC (Centre de Recursos Educatius per a Alumnes amb Trastorn de Desenvolupament i la Conducta).

- 449 als CREDA (Centres de Recursos Educatius per a Deficients Auditius): 10 audioprotesistes, 16 psicopedagogues i 423 mestres logopedes. El 22.6.2021 el Govern ha aprovat destinar gairebé 750.000 € a la contractació d'intèrprets en llengua de signes catalana per a l'atenció de l'alumnat amb discapacitat auditiva escolaritzat en l'etapa post obligatòria no universitària, en modalitat bilingüe.

En total, 1.323.

Font: Dades del Departament d'Educació en resposta a una pregunta escrita del Grup Socialistes-Units per Avançar, juny de 2021.

Al curs 2019-20, es va registrar 1.688 personal tècnic de suport d'educació especial, entre sector públic (622) i sector privat (1.066).

Font: <http://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/estadistiques/indicadors/sistema-educatiu/recursos-humans/a0508.xlsx>

2.2. MANTENIMENT DE REFORÇOS COVID-19

El proper curs 2021-22, el Departament d'Educació va anunciar que mantindria les mateixes dotacions de reforç que es van incorporar el curs 2020-21, és a dir, 8.258 contractacions de professionals educatius:

- 5.417 de personal docent,
- 1.265 de personal d'atenció educativa,
- 1.239 de personal de monitoratge i
- 337 de personal d'administració i serveis (PAS).

No obstant això, al juliol, el Consell Executiu va aprovar prorrogar el Programa temporal de mesures extraordinàries del curs 2020-21 per als centres educatius en el marc de la pandèmia, per al curs 2021-22, la qual cosa permetrà al Departament mantenir les 3.465 dotacions de personal docent i les 982 dotacions de PAS. I d'altra banda, va prorrogar el servei de monitoratge per alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) associades a l'autonomia i a la conducta per 15.6M€.

Igualment, també al juliol, es va aprovar ampliar la plantilla pel proper curs amb la incorporació de 764 dotacions de personal més per donar resposta a les necessitats d'escolarització, la majoria destinades a la ESO, 185 per atendre les necessitats d'educació inclusiva, i 57 per processos d'integració de centres que han tingut lloc el curs anterior, uns 1.000 professionals en total que se sumaran a la plantilla estructural dels centres educatius.

Font: Dades del Departament d'Educació en resposta a una pregunta escrita del Grup Socialistes-Units per Avançar, juny de 2021.

2.3. INTERINS/ES

Fins al 2022, s'incorporaran al Departament d'Educació 17.014 nous docents funcionaris per reduir el nombre d'interins (uns 30.000 docents, avui dia, que representen gairebé un 42% de les plantilles, mentre que a Espanya suposen una mitjana del 22.5%) i la taxa de temporalitat.

Font: Transcripció de la compareixença del Conseller Josep G. Cambray en la Comissió d'Educació del Parlament de Catalunya: <https://www.parlament.cat/document/transcripcio/199896311.pdf>

3. CENTRES EDUCATIUS

5.470, en total

(font: <http://educacio.gencat.cat/ca/arees-actuacio/centres-serveis-educatius/centres/directoris-centres/>)

Aquest darrer curs se'n van crear 4 de nous, 30 per fusió o integració i 3 es van integrar a la xarxa pública del Departament; 7 es van donar de baixa. El proper curs es creen 2 escoles, 2 instituts i 10 instituts escola, 1 escola se suprimeix en integrar-se a un institut escola; i es realitzaran 82 grans actuacions amb una dotació pressupostària de 259M€.

3.1. INSTITUTS ESCOLA

En l'actualitat hi ha 83 instituts escola, i al proper curs se'n sumaran 10 més:

- Institut Escola Mirades (Barcelona)
- Institut Escola Montseny (Breda)
- Institut Escola El Morsell (Olivella)
- Institut Escola El Perelló (El Perelló)
- Institut Escola Violet (Sabadell)
- Institut Escola Santiga (Santa Perpètua de la Mogoda)
- Institut Escola Lluís Millet (El Masnou)
- Institut Escola Santa Anna (Premià de Dalt)
- Institut Escola Guillem de Balsareny (Balsareny)
- Institut escola d'Oliana

En total, el curs vinent hi haurà 93 instituts escola a Catalunya.

3.2. ESCOLES BRESSOL

Actualment hi ha unes 1.000 escoles bressol de titularitat municipal, 42 del Departament d'Educació i 650 de titularitat privada.

3.3. CENTRES D'ALTA COMPLEXITAT (I NOVA CATALOGACIÓ)

Aquest proper curs s'iniciarà amb una nova catalogació dels centres educatius en funció de la seva complexitat, que ha generat molt de rebuig donat que s'ha realitzat en base a dades anteriors a la pandèmia (del curs 2018-19), que es traduirà en una pèrdua important de recursos que afectarà a molts centres educatius, que veuran reduïda la seva complexitat i els recursos addicionals associats, així com l'accés a programes a què tenien dret fins aquest curs.

2.2. Percentatges dels grups de complexitat de la classificació socioeconòmica i administrativa calculada mitjançant l'anàlisi de components principals i el mètode Keener

	Classificació socioeconòmica i administrativa		Anàlisi de components principals	
	2018-2019	%		
Molt alta	247	8,53	206	
Alta	448	15,5	449	
Mitjana alta	884	30,5	831	
Mitjana baixa	869	30	1045	
Baixa	447	15,4	677	
Total	2895	100	3208	

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu

27

3.4. MÒDULS PREFABRICATS (BARRACONS)

Es mantindran els mateixos com a mínim, per la COVID, i impulsaran un pla de construcció de centres educatius a 7 anys.

INSTAL·LACIONS DE MÒDULS PREFABRICATS	36
---------------------------------------	----

	PREVISIÓ PRE- COVID		SETEMBRE	
	Per finalització d'obra	Per disminució d'escolarització	Per finalització d'obra	Per disminució d'escolarització
RETIRADES DE MÒDULS PREFABRICATS	30	34	4	0
TOTAL	64		4	

Nombre Mòduls Prefabricats	2019-2020	Previsió 2020-2021
Primària	585	590
Secundària	429	456
Total nombre mòduls	1014	1046

4. ABANDONAMENT PREMATUR DELS ESTUDIS (18-24 ANYS)

16.3% (2021) provisional

17.4% (2020), per sobre de la mitjana espanyola (16%) i de la UE (10%). Per sexes, l'abandonament afecta a un 22.7% de la població masculina i a un 10% de la femenina.

Font: <http://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/indicadors/europeus/abandonament-prematur/>

5. IDONEÏTAT

La taxa d'idoneïtat és la relació entre l'alumnat que està matriculat en el curs adequat per la seva edat i el total de població d'aquella edat, és a dir, l'alumnat que no ha repetit curs, i està en el 94.3%, la qual cosa suposa una millora respecte els darrers anys.

Font: <http://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/indicadors/sistema-educatiu/escolaritzacio/idoneitat/>

6. ALTRES CONSIDERACIONS

- Proves i estudis diversos posen de manifest que tenim molt de marge de millora en els resultats educatius: el TIMSS, per exemple, que analitza les competències de l'alumnat de 4rt de primària en ciències i matemàtiques, deixava a Catalunya en una posició inferior a la mitjana de la OCDE, però també d'Espanya en la darrera edició. La mateixa preocupació que recollia PISA ja abans de la pandèmia.
- Existeix una elevada correlació a Catalunya entre rendiment acadèmic de l'alumnat i la seva renda familiar, un indicador clau que posa de manifest la manca d'equitat del sistema educatiu i que es podria explicar per l'increment que s'ha produït en els darrers anys de la despesa de les famílies en educació (33%), mentre disminuïa la despesa pública (20%).
- Som de les regions europees amb una major segregació escolar (distribució poc equitativa de l'alumnat entre centres educatius).
- Des de fa 10 anys que Catalunya pateix un infrafinançament de l'educació. La inversió pública que el govern de la Generalitat destina a educació és de les més baixes d'Europa, de l'ordre d'un 2.8% del PIB. Estem lluny de la inversió que la pròpia Llei d'Educació de Catalunya (LEC) proposava per al 2017 i que va ser fixada en un 6% del PIB, i la comparativa amb altres comunitats autònomes reflecteix com els governs de Catalunya des de 2010 han sacrificat l'educació molt més que altres territoris de l'Estat. No només som dels territoris on més s'ha retallat en educació sinó que encara no s'han revertit bona part d'aquestes retallades, la qual cosa ha consolidat una dècada d'involució que ha posat fi al cicle expansiu que havia caracteritzat la despesa educativa per apropar-se a la mitjana europea.

PLANIFICACIÓ EDUCATIVA

7. RÀTIOS

Pel que fa a les ràtios, aquestes continuen sent les anteriors a la pandèmia:

<http://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/indicadors/sistema-educatiu/escolaritzacio/ratios/>

L'actual govern torna a desaprofitar una oportunitat per acordar amb els ajuntaments una reducció generalitzada de ràtios tenint en compte el context de davallada demogràfica, i millorar així la qualitat de l'atenció educativa i l'atenció a la diversitat, mantenint també els recursos educatius existents. Aquesta és una de les mesures més compartides i reivindicades pel conjunt de la comunitat educativa, que evitaria tancaments de línies tant en centres educatius de titularitat pública com privada (concertats), com s'han imposat enguany a Palamós, Girona, Martorell, Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Llobregat, Esparreguera, Castell Platja d'Aro, etc.

No obstant això, aquest proper curs, el govern sí que reduirà ràtios al 28% de centres de tota Catalunya (651 centres educatius de 91 municipis), però es tracta d'una reducció molt limitada (de 25 a 24 o 23) i centrada sobretot en l'etapa d'educació primària, si bé a la secundària és on tenim problemes més importants d'atenció a l'alumnat.

Igualment, aquest curs el govern permetrà ràtios diferenciades dins una mateixa zona educativa en funció de la titularitat del centre educatiu, la qual cosa podria afectar negativament la lluita contra la segregació i anar en detriment d'una escolarització equilibrada si la distribució de la matrícula viva es fes prioritzant aquells centres amb ràtios més baixes (normalment centres públics).

8. PLA D'EDUCACIÓ DIGITAL

En el darrer curs 2020-21, el govern s'ha gastat 180 M d'€ en:

- 300.000 ordinadors portàtils i tablets per l'alumnat de 3r d'ESO fins a la post obligatòria. Inversió de 99,7M€
- Lliurament de 110.000 paquets de connectivitat per a l'alumnat vulnerable. 31,7M€
- Instal·lació als centres de 1.230 xarxes LAN WIFI. 23,5M€
- Repartiment de 85.000 dispositius entre els docents per fer-ne ús des de la seva llar. 29M€

No obstant això, no va aconseguir arribar a temps per proveir de l'equipament informàtic i connectivitat necessaris al conjunt d'alumnat vulnerable el curs passat, durant el confinament, ni tampoc a bona part del professorat que ho necessitava, i tampoc en el curs 2020-21 entre l'alumnat vulnerable de nivells anteriors a 3er d'ESO.

Durant l'estiu, el govern ha anunciat la contractació pel proper curs 2021-22 de 272 mentors digitals que formaran els/les docents i acompanyaran els centres educatius en la digitalització. Cada mentor acompanyarà uns 10-15 centres amb l'objectiu que, a finals del curs 2022-23, tots els i les docents tinguin una competència de nivell B1.

9. PMOE (PLA DE MILLORA D'OPORTUNITATS EDUCATIVES)

Aquest Pla es va regular en la Resolució EDU/2210/2020 de 10 de setembre, per pal·liar els efectes desfavorables de la suspensió de l'activitat lectiva presencial durant el darrer trimestre del curs 2019-2020, i s'adreça als centres del Servei d'Educació de Catalunya amb més complexitat educativa. Tot i el seu caràcter conjuntural i extraordinari per al curs 2020-2021, s'ha formulat amb la voluntat que tingui continuïtat durant els propers tres cursos escolars en forma de programa de lluita contra les desigualtats educatives d'origen socioeconòmic.

El Pla de millora d'oportunitats educatives consta de 19 mesures, dividides en quatre àmbits d'actuació: reducció de barreres econòmiques; acompanyament, motivació i suport a l'alumnat, i reforç de l'atenció educativa; acompanyament, implicació i participació de les famílies; acció educativa comunitària i oportunitats educatives més enllà de l'escola, i s'hi ha destinat 47 M d'€:

Font: http://www.accac.cat/noupublic/gestio/arxius/pp%20presentació%20PMOE%2020_21.pdf

10. MESURES DE PROTECCIÓ COVID-19

Els centres educatius han rebut el Pla d'actuació per al curs 2021-2022 en relació a la pandèmia de COVID-19.

El Pla manté algunes mesures desplegades durant el curs actual, però introdueix alguns canvis. Aquest document és susceptible de ser modificat en funció de l'evolució de la pandèmia i del pla de vacunació.

MESURES QUE ES MANTENEN

- Presencialitat: Es manté la presencialitat a totes les etapes educatives.
- Casos COVID-19: Es continua aplicant el mateix protocol que aquest curs.

- Rentat de mans: Es garanteixen diversos punts de rentat de mans així com dispensadors de gel hidroalcohòlic.
- Accés als centres educatius: S'ha de continuar amb els fluxos de circulació i mantenir el sistema d'entrades i sortides de forma esglaonada. Es recomana que pares i mares només accedeixin a l'interior en el cas que ho indiqui el personal de centre.
- Grups de convivència estable: Es mantenen. Dins del grup, no cal mantenir la distància mínima.
- Ventilació: El protocol continua vigent.

MESURES QUE PODEN CANVIAR

- Mascaretes: En funció de la immunitat assolida amb la vacunació, el context epidemiològic i la normativa vigent, pot variar el seu ús de cara al proper curs.

MESURES QUE CANVIEN

- Neteja dels espais: No serà necessària l'aplicació dels protocols de neteja establerts el curs passat. La neteja i desinfecció d'espais s'ha de fer amb una periodicitat diària al final de la jornada.
- Presa de temperatura: S'elimina aquesta mesura per a l'accés als centres educatius.
- Novetats al pati escolar: Poden interaccionar diversos grups de convivència estable, sempre fent ús de la mascareta. Es mantindran els torns d'esbarjo per a l'ús dels patis pel que fa a l'organització horària.
- Distància mínima d'1,5 metres: Deixa d'aplicar-se en grups de convivència. Sí es manté si es relacionen amb terceres persones o en cas que diferents grups s'hagin de relacionar entre si.
- Intercanviar joguines o material: El proper curs està permès.
- Els nois i noies vacunats no hauran de confinar-se si hi ha un positiu dins l'aula.

D'altra banda, a data de 28 de juny de 2021, la cobertura de vacunació entre el personal (docent i no docent) dels centres educatius era del 83,71%, per la primera dosi, i del 62,83% pel que fa a segona dosi. El govern preveu haver administrat majoritàriament les segones dosis d'aquesta vacuna al mes de juliol.

SITUACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

11. INVERSIÓ EDUCATIVA I LIMITACIONS DE LA PRÒRROGA PRESSUPOSTÀRIA

En aquests moments la inversió en educació no arriba al 3%, molt similar a la que es feia al 2010, però amb 150.000 alumnes més a les aules, amb una major complexitat que la que teníem en aquells moments, amb el doble d'alumnat diagnosticat amb NEE, després d'una pandèmia que ha agreujat les desigualtats socials i educatives i amb més reptes que aleshores: la necessària modernització i impuls de la FP, el pacte contra la segregació i el nou decret d'admissió, fer realitat un sistema educatiu inclusiu, la voluntat d'avançar cap a la universalització de l'etapa educativa 0-3 anys, etc.

	2010	2012	2014	2015	2017	2020
Total Pressupost EDUC	5.317.611.671€	4.610.988.902€	4.157.477.475€	4.442.580.654€	4.821.144.709€	5.671.855.818€
PIB CAT	208.593.000.000	201.768.000.000	204.896.000.000	213.746.000.000	232.187.000.000	224.125.000.000
% Pressupost EDUC/ PIB	2,55%	2,29%	2,03%	2,08%	2,08%	2,53%

Tot i que és necessari molt més que recursos, sense aquests serà impossible avançar cap a l'educació que la nostra societat requereix després d'aquests 10 anys d'abandonament i de paràlisi.

Aquest darrer any, la COVID -19 ha tingut un impacte en el Departament d'Educació, que ha suposat un import addicional de 613 M € en: increment de plantilla, transformació digital, PMOE, ajuts de menjador, subvencions a AMPAs/AFAs i empreses que prestaven serveis de menjadors escolars, ajuts a llars d'infants privades, ajuts a l'educació en el lleure, increment de despesa de neteja, farmàcia i altres subministraments, materials i equips de protecció individuals, i contractació de serveis de prevenció aliens per fer valoracions del personal treballador vulnerable.

D'altra banda, cal destacar els recursos que han arribat del govern de l'Estat per fer front a l'emergència educativa: més de 700 milions d'euros durant el curs passat, i fins un total de 1.400 milions d'euros en 4 exercicis entre 2020 i 2023. En matèria de transformació digital del sistema educatiu, al 2021 es rebran 151 M €, en matèria d'impuls a la FP, al 2021 ja hem rebut 43.7 M€, i en concepte d'equitat rebrem 53 M€ (PROA, llibres de text i material didàctic, etc.).

Igualment, cal posar de relleu l'aportació extraordinària de bona part dels ajuntaments i Diputacions, tant històricament (el cas més clar és el del manteniment de les escoles bressol) com també enguany, i només cal veure el que han gastat els municipis de la província de

Barcelona en neteja extraordinària de centres educatius aquest curs, 15M d'€ davant els 3M d'€ aportats als centres pel Departament per aquest concepte.

A partir de setembre, però, la pròrroga pressupostària afectarà especialment l'inici de curs donada la dificultat d'ampliar el capítol 1. En concret, partirem d'un pressupost prorrogat que ja va néixer obsolet per la pandèmia, i que no permetrà destinar els recursos necessaris:

- Ni pel desplegament d'un model d'escola inclusiva, ni per donar una resposta adequada a l'emergència en salut mental especialment en l'etapa d'educació secundària.
- Pel desplegament del pacte contra la segregació i per garantir una escolarització equilibrada entre centres educatius independentment de la seva titularitat: no tenir pressupostos pot anar en detriment o de la gratuïtat educativa o en detriment de la inclusió.
- Per afrontar els reptes importantíssims de la universalització de l'etapa educativa 0-3 o l'impuls de la FP especialment dual. Tornarem a deixar passar i perdrem un altre curs després dels 10 que portem ja de decadència. Desaprofitarà el govern els recursos que vindran dels fons Next Generation, precisament per potenciar aquests dos àmbits?
- Per beques i ajuts de menjador: com pagaran les beques a l'alumnat que les necessita el segon o tercer trimestre del proper curs si la partida s'esgota al desembre d'enguany? Serà impossible recuperar el servei de menjador als instituts en un context en què seria molt necessari. Tindrem nou pressupost l'1 de gener?

12. FONDS EUROPEUS –NEXT GENERATION I REACT –EU (FEDER I FSE)

Els projectes previstos del Pla de Recuperació amb participació del Departament d'Educació són els següents:

- Infraestructures educatives 2020-23: 150 M €
- Desplegament de xarxes wifi als centres educatius: 24 M €
- Desplegament del Pla Director de Sistemes d'Informació del Departament d'Educació: 18 M €
- Programa de reforç de personal docent per als centres educatius públics: 120 M€
- Pla d'Educació Digital 2021-26: 823,2 M €
- PMOE 2021-26: 1.226 M €
- Govern de la dada educativa: 31.7 M €
- Estratègia per la plena participació: cap a un sistema educatiu inclusiu i transformador: 359 M€

SITUACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

- FP 5.0: 232.3 M €
- Una educació amb fonament: evidències que impulsen oportunitats: 645.000 €
- El professorat en l'era post-Covid: 371.9 M €
- Pla estratègic per la transformació dels centres de persones adultes: 53.7 M €
- Pla estratègic per la internacionalització e l'educació: 37 M €
- Transformació sostenible en l'àmbit educatiu: 673.3 M €

Font: Resposta de 14 de juny de 2021 a una pregunta escrita del Grup Socialistes-Units per Avançar.

VALORACIONS

13. REPTES PENDENTS I QUADRE DE FINANÇAMENT

El govern de la Generalitat de Catalunya té pendent en matèria educativa un seguit de reptes que necessàriament ha d'afrontar:

13.1. UNIVERSALITAT I GRATUÏTAT DE L'ETAPA EDUCATIVA 0-3 ANYS

Venim d'un abandonament d'aquesta etapa educativa per part del govern de la Generalitat, durant 8 anys, que fa que a dia d'avui el Departament tingui obligacions de pagament de deute a diferents ajuntaments encara pendents. I en el darrer pressupost de 2020, el govern va recuperar una partida però encara es troba un 11% per sota del que es va acordar amb el món municipal fa 10 anys.

En aquest context, el govern ha manifestat la seva voluntat d'avançar cap a la gratuïtat i universalització d'aquesta etapa educativa, però per això cal que iniciï un diàleg amb el sector i el món municipal, i que treballi per impulsar un pla per la universalització del primer cicle d'educació infantil, a partir del mapa d'oferta educativa existent, construint nous equipaments públics allà on sigui necessari, o creant places que ens permetin ampliar l'oferta "pública" del sistema preservant l'altíssima qualitat d'aquest servei, que fa una funció social imprescindible en tot Estat del Benestar.

Igualment, cal almenys duplicar l'aportació pressupostària del govern de la Generalitat per incrementar la cobertura d'una plaça d'escola bressol pública, per avançar progressivament cap a la gratuïtat de les famílies, i afavorir especialment l'accés d'aquells infants que més ho necessiten i que no són necessàriament els que més sol·liciten les places. És imprescindible preservar el model 0-3 existent.

Cost addicional aproximat: 90M€ (per assolir el finançament de dos terços del cost de la plaça/any).

13.2. CAP A UN SISTEMA EDUCATIU INCLUSIU

No s'ha desplegat el decret 150/2017, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, que pretén articular un model d'escola inclusiva, i tampoc existeix un pressupost pel desplegament del decret pendent.

Són moltes les mancances en atenció a l'alumnat amb NEE que encara existeixen avui en l'àmbit educatiu, tant en horari lectiu com no lectiu; i existeixen casos de nens i nenes als quals no s'ha permès escolaritzar en un centre ordinari; també coneixem les dificultats de moltes

famílies, normalment mares, per atendre fills/filles amb malalties cròniques a l'escola, donat la manca d'infermeres als centres; i ara el govern, 4 anys més tard d'aprovar aquest decret, ha encarregat un estudi per avaluar la implantació del decret que regula l'atenció inclusiva de l'alumnat.

Des del PSC exigim un pla urgent per accelerar el desplegament d'aquest decret i ampliar l'oferta pública de formació permanent del professorat, des del primer cicle d'educació infantil fins a la post obligatòria, per dotar-los d'eines per atendre adequadament l'alumnat, cada vegada més divers.

Igualment, cal incrementar les dotacions de docents i d'altres perfils professionals de suport educatiu per avançar en codocència i millorar l'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

Cost addicional aproximat: 250M€ (contractar un/a professional més per cada centre educatiu).

13.3. EMERGÈNCIA DE SALUT MENTAL EN L'ETAPA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Hi ha hagut un increment del 25% del nombre de trastorns alimentaris, de conducta, i addiccions, i una pujada alarmant de consultes per crisis d'ansietat i intents de suïcidi entre la població adolescent.

Així, més enllà de la formació dirigida a 700 professionals amb atenció directa a l'alumnat als centres educatius que s'ha realitzat per la prevenció de la conducta suïcida, cal que el govern tradueixi el compromís aparent del president Aragonès amb la salut mental en aquest proper curs, sense comptar amb un pressupost. El personal addicional que podrà incorporar per abordar aquesta nova emergència a les aules serà clarament insuficient.

Cost addicional aproximat: 54M€ (contractació d'un professional per cada centre d'educació secundària).

13.4. MODERNITZACIÓ I IMPULS DE LA FP, ESPECIALMENT DE LA DUAL

Els darrers governs no han estat capaços d'activar un model de FP potent pel país ni d'ampliar l'oferta pública necessària de formació especialitzada a molts joves, vinculada també a sectors econòmics emergents, i també certificar competències a persones que després d'una vida treballant no disposen de certificats que els permetin acreditar aquesta experiència. Tant és així que, davant l'increment de la demanda, del 23% en els cicles formatius de grau mitjà en aquest darrer procés de preinscripció, i del 17% en els de grau superior, hi ha una important mancança de places públiques any rere any que afecta a milers de catalans i catalanes, i enguany a unes 24.000 persones segons dades proporcionades pels sindicats (2.500 a Barcelona, 2.000 a Sabadell, 800 a Terrassa, 600 a L'Hospitalet, per posar alguns exemples, en

total, 11.000 a GM i 13.000 a GS). El 29 de juliol, el govern va anunciar la creació de 4.200 places de cicle formatiu de grau mitjà, 1.800 en nous grups de centres públics, probablement en horari de tarda amb la incorporació de 150 professors/es addicionals, i la resta ampliant grups existents fins a 33 estudiants a l'aula, una opció insuficient per cobrir la demanda i poc convenient en temps de pandèmia que pot dificultar una atenció personalitzada i la lluita contra l'abandonament prematur. A mitjans d'agost, l'escola concertada va oferir 900 places per "cobrir" l'increment de demanda, proposta que sembla que el govern ha rebutjat.

D'altra banda, els darrers governs tampoc han desplegat la llei de formació i qualificacions professionals aprovada al 2015, el calendari de la qual resta aturat. Han fracassat en el desenvolupament del centre de FP de Martorell i tampoc han estat capaços d'avançar en reformes necessàries de manera consensuada amb els agents econòmics i socials, amb els quals en els darrers anys no han pogut acordar la reforma curricular pendent. Tampoc se sap massa quines seran les funcions de l'Agència Pública de FP prevista i de la qual fa pocs mesos van aprovar els Estatuts, i que finalment dependrà de Presidència.

Cal tenir molt en compte la futura llei de la FP que ha impulsat el govern espanyol, que podria aprovar-se al Congrés en els propers mesos, i que farà una gran aposta per la FP, especialment la dual. En aquest sentit, el govern de la Generalitat també ha de fer els deures, i des del PSC estarem molt pendents de la implantació de la FP Dual a Catalunya, ja que tots els centres de FP hauran de començar el nou curs fent Dual, segons ha anunciat recentment el Conseller. Així, esperem que el govern tingui en compte els consells territorials de la FP i faci d'interlocutor, juntament amb els ajuntaments, entre agents econòmics i socials i centres educatius per promoure oportunitats de FP dual.

Cost addicional aproximat: 140M€ (contractació d'un professional per cada centre d'educació secundària).

13.5. NOVES OPORTUNITATS

Els centres educatius de segones o noves oportunitats acullen alumnat que ha quedat "despenjat" del sistema educatiu, que ha abandonat, etc. i realitzen una funció social i educativa molt important amb aquests/es joves. No obstant, no tenen un finançament estable per part del govern de la Generalitat i seria important que poguessin tenir un millor encaix en el sistema educatiu i tenir garantit el seu finançament.

D'altra banda, caldria nous programes de diversificació curricular i de formació i inserció (PFI) per atendre el conjunt de l'alumnat que no ha finalitzat la ESO, i que precisen de programes urgents de formació i inserció per evitar l'abandonament escolar prematur i trajectòries de vida estroncades. Són el primer nivell de qualificació dins els estudis de FP i faciliten la continuïtat formativa i l'aprenentatge de competències necessàries pel món del treball.

Cost addicional aproximat: 10M€.

13.6. NOVA CATALOGACIÓ DELS CENTRES EDUCATIUS EN FUNCIÓ DE LA SEVA COMPLEXITAT

El govern ha d'aplicar la nova catalogació dels centres educatius en funció de la seva complexitat en base a dades del 2018-19, i d'acord amb la qual es realitza una assignació de recursos als centres, només als efectes d'incrementar els recursos materials i humans d'aquelles escoles i instituts que, en aquests anys, han incrementat la seva complexitat respecte l'actual classificació i necessiten oferir una millor atenció al seu alumnat. En qualsevol cas, ha de mantenir els recursos addicionals als centres de màxima i alta complexitat segons la classificació en vigor en els curs 2020-21, i en cap cas retallar recursos pedagògics materials i humans (docents, accés a gratuïtat d'entrades a museus i activitats educatives, i a programes com el PMOE, POEFA o el programa de reforç escolar Èxit) sense tenir en compte l'impacte de la pandèmia. A tall d'exemple, d'aplicar-se la nova catalogació a tots els efectes, només a Girona, per exemple, per 7 centres que guanyarien recursos pel canvi de catalogació, en perdrien 20, i a Barcelona, per 2 centres que en guanyarien, en perdrien 23.

Cost addicional aproximat: 5M€.

13.7. MILLORA DE LES COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES EN ANGLÈS

Seguim tenint a Catalunya una important bretxa social pel que fa al domini de l'anglès entre l'alumnat segons origen socioeconòmic i formatiu dels seus progenitors, i la major desigualtat de tota Espanya en funció segons si l'escola és pública o privada. Cal una estratègia clara de país per millorar les competències lingüístiques en anglès entre la ciutadania: reforçar la formació inicial i ampliar l'oferta pública de formació permanent del professorat, incorporar més especialistes al sistema, ampliar l'oferta de places a les EOI en aquelles llengües més sol·licitades, etc.

Cost addicional aproximat: 240M€ (contractació d'un especialista per cada centre d'educació infantil, i de dos per cada centre de primària i secundària durant un curs).

13.8. DIGITALITZACIÓ AMB EQUITAT

Fa pocs mesos que van arribar els ordinadors i altres equipaments als centres educatius, molt després del que era necessari o urgent en la pandèmia, on la bretxa digital va comportar un agreujament de les desigualtats socials i educatives que ja existien prèviament, i va impedir a molts infants i joves a mantenir el vincle amb el seu centre educatiu. No obstant, en aquests moments, cal accelerar i treballar per evitar la bretxa digital que afecta alumnat vulnerable de tots els nivells educatius i especialment, la manca de connectivitat, i posar al dia les infraestructures de connectivitat al parc de centres educatius de Catalunya. També és fonamental incidir en la capacitació de l'alumnat i les famílies, però especialment del professorat.

Cost addicional aproximat: 180M€.

13.9. REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS ENTRE CENTRES EDUCATIUS

Amb aquest objectiu és fonamental el desplegament del pacte contra la segregació i del nou decret d'admissió, així com l'elaboració del possible futur nou decret de concerts, i abordar el finançament dels centres sostinguts amb fons públics, en funció de les necessitats educatives. Igualment, cal que el govern iniciï una regulació de la jornada escolar (horaris) amb criteris de benestar i salut dels infants i joves, d'eficiència educativa i d'equitat, que passi per la recuperació també de la 6a hora als centres públics, entre d'altres.

Cost addicional aproximat: 300M€.

13.10. PLA DE XOC SOCIAL

La taxa d'exclusió social (AROPE) se situa en el 26,3%, i més d'un terç dels infants catalans es troben en risc de pobresa, passant del 31,1% del 2019 al 33,4% del 2020, un percentatge que ha pujat quasi 10 punts en 4 anys.

D'altra banda, dades recents proporcionades pel Departament d'Educació constataren que el curs 2019-20, es van atorgar 13.560 ajuts individuals de menjador a l'alumnat de 6è de primària, que representa el 16% de l'alumnat escolaritzat aquest curs, mentre que al curs 2020-21, es van atorgar només 3.387 ajuts a alumnat de 1er d'ESO, que representen un 4% de l'alumnat escolaritzat en aquest curs, el que significa que aproximadament uns 10.000 nois i noies es van veure perjudicats per l'eliminació del servei de menjador als instituts i dels ajuts vinculats a aquest servei.

Tenint això en compte, i l'agreujament de les desigualtats socials i educatives que ha comportat la COVID-19, considerem imprescindible que el govern de la Generalitat articuli un pla de xoc social que, entre d'altres, recuperi el servei de menjador a la secundària i incrementi els ajuts i beques per fomentar l'accés de l'alumnat vulnerable a les activitats educatives fora de l'horari lectiu en igualtat d'oportunitats, tal com preveu l'article 202 de la LEC, per reduir la bretxa educativa i social existent en l'àmbit educatiu no lectiu, entre d'altres.

Cost addicional aproximat: 141M€.

13.11. FINANÇAMENT DE LES ESCOLES DE MÚSICA

Cal recuperar el finançament dels "terços" i garantir la sostenibilitat d'aquests centres, a banda d'avançar en la incorporació dels ensenyaments artístics en els currículums educatius.

Cost addicional aproximat: 50M€.

13.12. COEDUCACIÓ

La coeducació, tal i com es recull a l'article 21 de la llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que el govern "ha d'incorporar la coeducació a tots els nivells i modalitats del sistema educatiu i l'ha d'introduir en la programació educativa i els currículums de tots els nivells, a l'efecte d'afavorir el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, garantir una orientació acadèmica i professional lliure de biaixos sexistes i androcèntrics i evitar tota discriminació associada al sexe. Així mateix, ha de promoure la investigació en matèria de coeducació i vetllar per incloure-la en els currículums, els llibres de text i els materials educatius". Des del PSC creiem fonamental desplegar la coeducació des de les primeres etapes educatives per avançar en la garantia d'igualtat real entre homes i dones, així com l'educació sexual i afectiva per combatre estereotips sexistes, per educar en relacions igualitàries, respectuoses i segures, prevenir la violència masclista i el consum de pornografia o de la prostitució.

És fonamental en aquest sentit impulsar la formació del professorat i de les famílies per fomentar el valor de la igualtat, treballar en un ús del llenguatge inclusiu i fomentar les vocacions científiques entre les nenes. Igualment, tenir molt en compte la perspectiva de les dones que treballen en l'educació, sovint precaritzades, com succeeix en el col·lectiu de les vetlladores o monitores de menjador o educadores de llars d'infants.

Cost addicional aproximat: 3M€.

13.13. REVERTIR L'INFRAFINANÇAMENT DE L'EDUCACIÓ

Per tot plegat, és necessari revertir l'infr finançament que pateix l'educació pública a Catalunya des de 2010, donant compliment a la disposició final segona de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC), i vetllar per un bon aprofitament dels fons europeus de recuperació en projectes que es puguin consolidar i siguin útils per reforçar el sistema educatiu de Catalunya.

És fonamental també per garantir el compliment de l'ODS 4 Educació de Qualitat de l'Agenda 2030 de les NNUU, que estableix que cal "garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent per a tothom".

Cost addicional aproximat: 1.465M€, que seria un increment significatiu per acostar-nos a un 4% del pressupost respecte el PIB.

13.14. NOVA LLEI EDUCATIVA D'ÀMBIT ESTATAL: LOMLOE I FUTURA LLEI DE FP

Disposem des del desembre de 2020 de la nova llei educativa, una llei que fa una aposta per l'equitat, la inclusió i la modernització del sistema educatiu a Espanya, i que aborda molts reptes i requereix un intens desplegament, també per part de les CCAA.

VALORACIONS

Cal treballar especialment la part de currículum, donat que decidirem un 60% de les matèries, i avançar en un enfocament més competencial a partir del curs 2022-23, que requereix molta formació i treball pedagògic.

QUADRE DE FINANÇAMENT

Reptes	Inversió Pla	Font	Ingressos
1. Universalitat i gratuïtat de l'etapa educativa 0-3 anys	90.000.000 €	Ampliació Pressupost Departament Educació	115.000.000 €
2. Sistema Educatiu Inclusiu	250.000.000 €	Fons Next Generation (1)	1.000.000.000 €
3. Emergència de salut mental en l'etapa d'educació secundària	54.000.000 €	Govern Estat (2)	350.000.000 €
4. Modernització i impuls de la FP	140.000.000 €		
5. Noves oportunitats	10.000.000 €		
6. Nova catalogació dels centres educatius en funció de la seva complexitat	5.000.000 €		
7. Millora de les competències lingüístiques en anglès	240.000.000 €		
8. Digitalització amb equitat	180.000.000 €		
9. Reducció de les desigualtats entre centres educatius	300.000.000 €		
10. Pla de Xoc Social	141.000.000 €		
11. Finançament de les escoles de música	50.000.000 €		
12. Coeducació	5.000.000 €		
Total Revertir l'infrafinançament de l'educació	1.465.000.000 €	Total	1.465.000.000 €
Pressupost 2020	5.671.855.818 €	(1) 4.000 milions d'euros repartits en 1, 3 o 5 anys	
Pressupost total amb nova inversió	7.136.855.818 €	(2) 1.400 milions d'euros repartits en 4 exercicis	
PIB 2020	224.125.000.000		
% Pressupost sobre PIB	3,18%		

CONCLUSIONS

En definitiva, després de 10 anys de paràlisi i abandonament de l'educació per part dels diferents governs que hem patit a Catalunya, malauradament el proper curs escolar pot tornar a ser un curs perdut.

Venim de dos cursos extraordinaris marcats per la pandèmia i l'agreujament de desigualtats socials i educatives preexistents, però això no obstant, el nou govern ha renunciat a aprovar un pressupost per la via d'urgència amb les conseqüències i limitacions que això té, especialment també en l'àmbit educatiu.

A grans trets, al proper curs no es disposaran, novament, dels recursos suficients per avançar cap a un sistema educatiu més inclusiu, o per afrontar l'emergència de la salut mental a l'etapa de l'educació secundària de manera adequada, per fer passos endavant cap a la universalització de l'etapa educativa 0-3, per impulsar l'oferta i modernitzar com voldríem la FP, oferint les places públiques necessàries i fent-la tractora de l'economia verda i del coneixement, o per fomentar una estratègia de país com ha de ser la millora de les competències lingüístiques en llengua anglesa (o una tercera llengua).

Es mantenen desigualtats que hem patit els darrers anys com les que afecten la jornada escolar, o ràtios per sobre de les que serien desitjables i positives per millorar la qualitat de l'atenció educativa i facilitar la tasca dels docents. Ens tornem a trobar amb retallades als centres més vulnerables del sistema, als centres de màxima i alta complexitat, arran de la nova catalogació feta sense recollir l'impacte de la pandèmia. I tampoc està resolta la situació d'infr finançament del conjunt del sistema i de l'escola concertada, especialment per poder tirar endavant el pacte contra la segregació.

Des del PSC considerem que l'educació no pot esperar més i demanem al govern que abandoni el "qui dia passa, anys empeny" que pot haver arrossegat la comunitat educativa al desànim i a la resignació, i deixi de fer-nos perdre oportunitats.

Demanem lideratge i màxima ambició en la defensa d'una educació pública i de qualitat.